

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

1 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het Flandria-keurmerk

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de promotie van VLAM voor Belgische landbouwproducten

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Dinsdag 1 maart 2005

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.05 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het Flandria-keurmerk

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sintobin tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het Flandria-keurmerk.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, toen een tijdje geleden het Flandria-keurmerk in de actualiteit stond, bleek er duidelijk verwarring te zijn bij consumenten, producenten en aanbieders. Zelfs in de pers was er onduidelijkheid over het Flandria-keurmerk. Mijnheer de minister-president, hopelijk kan uw antwoord op mijn vraag voor duidelijkheid zorgen, zeker voor de sector zelf.

Aardbeien, asperges of witloof met het Flandria-keurmerk komen, in tegenstelling tot wat de consumenten zouden kunnen veronderstellen, niet altijd uit Vlaamse grond. Veel van deze groenten komen blijkbaar uit Nederland en zelfs uit Noord-Frankrijk. De Nederlandse telers brengen de groenten hier naar de veiling om ze onder het Vlaamse keurmerk Flandria te kunnen verkopen, want dat brengt meer op. Ook Noord-Franse telers beslissen steeds meer om hun producten via

een Vlaamse veiling onder het keurmerk Flandria te verkopen. Veel Flandria-witloof zou afkomstig zijn uit Waals-Brabant.

Volgens landbouwexpert Busschaert is het misbruik van het Flandria-label één van de redenen waarom vorig jaar de prijzen van sommige groenten met een derde kelderden. De Vlaamse boeren zijn de dupe, aldus de heer Busschaert.

Om het Flandria-keurmerk te krijgen, moeten producten aan strenge kwaliteitseisen voldoen. De VLAM promoot landbouwproducten met het Flandria-label als 'voortgebracht op Vlaamse familiebedrijven'. Op de webstek www.flandria.vlam.be staat – ik moet zeggen stond, want na het indienen van mijn vraag om uitleg werd het aangepast –: 'Flandria is een label of keurmerk voor kwaliteitsgroenten en -fruit die voortgebracht worden op Vlaamse familiebedrijven.'

Mijnheer de minister, is het logisch en correct om het Flandria-label ook toe te kennen aan producten uit het buitenland? Indien ja, is dat niet in tegenspraak met de informatie op de Flandria-webstek? Wordt de consument niet misleid?

Volgens de heer Busschaert lijden Vlaamse telers schade in dit dossier. Mijnheer de minister-president, is dat ook uw mening? Kunt u uw visie over het niet-ingrijpen toelichten?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik wil toch enige nuance in het verhaal brengen. Flandria is een goed voorbeeld van een kwaliteitslabel dat effectief werkt, ook op het vlak van meerprijs en een grotere waardering voor het pro-

Rombouts

duct. Dat merken we ook door de stijgende vraag naar Flandria-producten, wat betekent dat ook het aanbod aan Flandria-producten moet stijgen.

Het was de keuze, mede van onze Belgische telers, om het aanbod te vergroten door meer mensen toe te laten die onder het label kunnen leveren. De afbakening van de gebieden die onder het label kunnen vallen, werd goed afgewogen. Zowel de productievooraanwaarden, de klimaatsomstandigheden en de arbeidsomstandigheden werden in rekening gebracht. Er werden specifieke eisen opgelegd aan mensen die onder het Flandria-label konden leveren.

Het is geen probleem dat mensen die net over de grens produceren, gebruik kunnen maken van het Flandria-label, als de uniformiteit van het lastenboek en de controle wordt verzekerd.

We mogen niet stellen dat de prijsdaling het voorbije jaar enkel werd veroorzaakt door de uitbreiding van het label: een structurele overproductie heeft voor de prijsdaling gezorgd.

Er wordt gezegd dat de Belgische telers onder de uitbreiding van het Flandria-label lijden, omdat zij ook opdraaien voor de kosten voor promotie en dergelijke. De telers uit het buitenland betalen echter ook de Flandria-bijdrage, dus zij dragen ook bij voor de promotie. Ze betalen wel geen VLAM-bijdrage, aangezien ze die in hun eigen land moeten betalen.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd dat mevrouw Rombouts niet op alle vragen heeft geantwoord. Zij heeft al een deel van mijn antwoord gegeven, dus ik moet stilaan oppassen voor mijn job.

Mijnheer Sintobin, u vroeg me of ik het logisch en correct vind dat het Flandria-keurmerk ook wordt toegekend aan producten uit het buitenland. We moeten elkaar goed begrijpen: een label zoals Flandria is eigenlijk een uiterlijk kenmerk waardoor de consument weet dat de teler van het product met dat keurmerk het lastenboek heeft gevolgd. Er is dus geen nationaliteitsvereiste aan verbonden. Die

kunnen we ook niet opleggen, gezien het vrije verkeer van goederen.

Het klopt niet dat 'producten hier naar de veiling worden gebracht om ze onder het Flandria-keurmerk te kunnen verkopen, wat hen beduidend meer opbrengt.' Neen, de meeropbrengst is het gevolg van het naleven van de vereisten van het lastenboek, waardoor telers een product op de markt brengen dat uitstijgt boven de Europese klasse-1-norm. Daarom tikt op de veiling de klok voor de Flandria-producten hoger af dan voor de overige producten. Producten uit bijvoorbeeld Zuid-Nederland of Noord-Frankrijk waarvoor men het Flandria-lastenboek volgt en die dus voldoen aan die kwaliteitsvereisten, krijgen inderdaad dezelfde prijs. Het is dus niet de nationaliteit die hier een rol speelt, maar het naleven van het lastenboek.

U vroeg of dit niet in tegenspraak is met wat op www.flandria.vlam.be te lezen staat en of de consument dan eigenlijk niet wordt misleid. Iets minder dan 5 percent van het totale onder het Flandria-keurmerk verkochte volume aan tomaten, witloof, aubergines, prei en asperges is afkomstig uit Zuid-Nederland of Noord-Frankrijk. Voor de komkommers bedraagt dat aandeel 5 à 10 percent en voor een aantal andere producten minder dan 1 percent.

Het probleem, voor zover er een probleem is, is heel beperkt. U hebt gelijk dat de verwijzing naar Vlaamse familiebedrijven niet helemaal strookt met de realiteit. Naar aanleiding van de ontstane heisa hebben we de tekst op de website dus aangepast aan de realiteit. Deze tegenspraak geldt echter voor een klein deel van de producten.

De heer Busschaert zegt soms nog wel meer vreemde dingen. Hij vindt dat de Vlaamse telers schade lijden in dit dossier. Als ik me niet vergis, was dat een grote kop in Het Nieuwsblad op Zondag. Zoals soms ook in andere dossiers, is de mening van de heer Busschaert niet de mijne. De Flandria-producten zijn zeer gegeerd in het buitenland. Wetende dat de Belgische veilingen ongeveer 70 percent van hun totale vermarkte omzet op basis van de Flandria-producten verkrijgen, dan zult u beseffen dat dit label op zich en de vermarkting via dit label een belangrijke inkomensbron is voor de Vlaamse telers. De internationale concentratiedrang van distributiebedrijven, aan de afnemerskant, brengt wel met zich mee dat we de jongste jaren een duidelijke concentratie van de vraag hebben vastgesteld.

Leterme

Om aan deze groeiende vraag te kunnen voldoen, moet het aanbod ook voldoende groot zijn. Het gegroepeerde aanbod aan Flandria-producten binnen onze veilingen heeft ertoe geleid dat ze in 2004 heel wat nieuwe buitenlandse klanten hebben kunnen aantrekken. De Vlaamse teler die het Flandria-lastenboek onderschrijft, is verzekerd van een gegarandeerde afzet aan een goede prijs. Als ik het goed begrijp, werpt de heer Busschaert zich op als landbouwdeskundige, wat dit ook moge betekenen. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om hem van repliek te dienen en de onrust die is ontstaan door zijn uitlatingen weg te nemen.

Mijnheer Sintobin, in uw volgende vraag stelde u dat ik volgens de media niet wil ingrijpen. Zelfs als ik wil, dan nog zou ik niet kunnen ingrijpen. Deze kwaliteitsregeling is immers een initiatief van de sector en de veilingen. Ik wil niet optreden, daar het gaat over de markt die zichzelf organiseert. Het Flandria-lastenboek staat inderdaad open voor alle producenten die aan de opgesomde kwaliteitsvoorwaarden voldoen. Mochten we bijkomend een nationaliteitsvereiste opleggen, dan zou dat strijdig zijn met de Europese regelgeving.

Zoals de zaken nu zijn, meen ik dat de voordelen immens opwegen tegen de nadelen die telers zouden ervaren door het Flandria-lastenboek en door het feit dat een heel klein aantal niet-Vlaamse tuinders daar ook gebruik van maken. Mits de naleving van het lastenboek ondergraaft dit geenszins de kracht en de commerciële waarde van het Flandria-keurmerk.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Aan u en ook aan mevrouw Rombouts wil ik duidelijk stellen dat het hier geenszins mijn bedoeling was om kritiek te geven op het Flandria-keurmerk, ook ik weet de waarde ervan in te schatten. In mijn inleiding zei ik dat het me er alleen om te doen was duidelijkheid te scheppen over dit keurmerk voor de diverse actoren in deze sector.

Gisteren heb ik bij het boodschappen doen trouwens een kleine steekproef gedaan en tien bezoekers van een supermarkt en de uitbater ervan ondervraagd. Ze dachten allen dat het Flandria-

keurmerk inderdaad stond voor producten van Vlaamse bodem.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Het is duidelijk dat er bij het Flandria-keurmerk in de feiten zelf misschien geen sprake is van 'eigen groenten eerst', maar de Vlaamse groenten hebben wel het grootste aandeel, met daaraan toegevoegd een klein aandeel aan groenten uit Noord-Frankrijk en Zuid-Nederland, die mee worden vermarkt.

De heer Stefaan Sintobin: Ik kan dat alleen maat toejuichen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de promotie van VLAM voor Belgische landbouwproducten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sintobin tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de promotie van VLAM voor Belgische landbouwproducten.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, daar mijn vraag gaat over Belgische kazen, had ik gehoopt dat u, naar analogie met een vraag die u recent werd gesteld over wijn, wat kaas zou hebben meegebracht. Maar blijkbaar zijn de charmes van mevrouw Morel iets groter.

Minister-president Yves Leterme: Ik ben blij dat u dit zelf inziet.

De heer Stefaan Sintobin: U zou hebben beloofd voor alle commissieleden een fles mee te brengen.

Minister-president Yves Leterme: Inderdaad. En ik kan u verzekeren dat dit zal gebeuren.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, 'VLAM, het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing, maakt in binnen- en buitenland promotie voor deze Vlaamse producten. VLAM is een vzw die de afzet, de toegevoegde waarde, de consumptie en het imago van producten en diensten van de Vlaamse landbouw, tuinbouw, visserij en agro-alimentaire sector bevordert in binnen- en buitenland.' Zo staat te lezen op www.consument.vlam.be.

Op de VRT krijgen we dikwijls boodschappen van algemeen nut te zien. Sinds enkele maanden loopt er een VLAM-campagne voor Belgische kazen, meestal in de vorm van een nietszeggend filmpje, waarbij op het einde steevast een tricolor symbooltje verschijnt.

Via een link op de voornoemde webstek komen we terecht op www.belgischekazen.be. 'Belgische kazen, Belgische trots', luidt het hier. Ook hier loopt voortdurend een Belgisch vlaggetje over het scherm. Op deze webstek wordt zelfs promotie gevoerd voor kazen uit Wallonië. Blijkbaar worden hier dus via diverse kanalen Waalse en Belgische producten met Vlaams belastinggeld gepromoot door een Vlaamse dienst.

Mijnheer de minister-president, kan VLAM volgens u op enige wijze promotie maken voor Belgische of Waalse producten? Zo ja, is dit dan niet in tegenspraak met het uitgangspunt van VLAM, namelijk de promotie van uitsluitend Vlaamse producten? Moet VLAM volgens u niet uitsluitend promotie maken voor Vlaamse producten? Klopt het volgens u dat hier Vlaams belastinggeld wordt gebruikt om Belgische en Waalse producten te promoten? Zo ja, hoe verantwoordt u dit? Hebt u reeds overleg gepleegd met VLAM over de promotie van niet-Vlaamse producten? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo neen, wanneer is dit overleg gepland?

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijnheer de voorzitter, de vertegenwoordigers binnen de verschillende sectorgroepen van VLAM bepalen de strategie met betrekking tot de vraag hoe zij hun Vlaamse producten het best in binnen- en buitenland kunnen vermarkten. Indien – zoals in dit voorbeeld – blijkt dat de slogan van de Belgische kazen de meest effectieve is op een buitenlandse

markt, dan neem ik de verantwoordelijkheid om terzake een zeer gematigd standpunt in te nemen. Als de sector er die voorkeur op nahoudt, zal ik daar dus niet meteen tegen ingaan.

De hoofddoelstelling blijft uiteraard het informeren van de Vlaamse consument over de kwaliteit van de Vlaamse producten en het realiseren van een zo groot mogelijke afzet van die Vlaamse producten. Voor heel wat producten, zoals melk, eieren, kip, brood, enzovoort, neemt dit de vorm aan van een generieke campagne, zonder verwijzing naar het Vlaamse of Belgische karakter. Voor kazen werd hierop een uitzondering gemaakt. Uit onze informatie blijkt dat dit het enige product binnen VLAM is waarvoor specifiek een Belgische connectie wordt gemaakt. De mensen van de sectorgroep Zuivel zijn van oordeel dat dit nog steeds een concurrentieel voordeel is bij het vermarkten.

Het klopt niet dat hier Vlaams belastinggeld wordt gebruikt om Belgische en Waalse producten te promoten. U weet dit misschien niet, maar de promotiecampagnes worden gefinancierd door sectorale bijdragen van de producenten zelf. Dit geldt voor alle sectoren die onder de VLAM-koepel werken. Het is dus de sector zelf die zijn promotiecampagne financiert, en niet de Vlaamse belastingbetaler. VLAM gebruikt de Vlaamse dotatie voor zijn eigen werkingskosten en voor horizontale promotiecampagnes.

Ik vind het een goed principe dat de betaler bestelt en de besteller betaalt. De sector zelf financiert die promotiecampagne voor kaas en kan dus zelf oordelen onder welke benaming dit gebeurt. Noch de raad van bestuur van VLAM noch ikzelf moeten onze goedkeuring geven of zijn op een of andere wijze betrokken bij de besluitvorming inzake het gebruiken van de benaming 'Belgische kazen'. Nogmaals, de sectorgroep Zuivel is ervan overtuigd dat het een betere communicatiestrategie is het te hebben over Belgische kazen dan over Vlaamse kazen.

Dan was er uw vraag over een mogelijk overleg met VLAM. In het licht van de omvorming van VLAM tot een EVA-structuur binnen de hervormingen voor een beter bestuurlijk beleid, zullen we in de nabije toekomst een gesprek hebben met VLAM om te komen tot een beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid. We zullen deze gelegenheid gebruiken om werk te maken van de reorga-

Leterme

nisatie van VLAM, zoals dit in het regeerakkoord en als ik me niet vergis ook in de beleidsnota is verwoord. De doelstellingen van VLAM zullen worden geherformuleerd. Dit zal zeker de mogelijkheid bieden om tot duidelijke afspraken te komen over de promotie van niet-Vlaamse producten.

Ik zal u op de hoogte blijven houden van deze ontwikkelingen en u tijdig inlichten over het verloop van deze gesprekken en de besluiten waartoe ze aanleiding zullen geven.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Er wordt gesteld dat die campagne alleen loopt voor de promotie van Belgische kazen in het buitenland. Deze campagne is er echter ook voor de promotie in het binnenland.

Minister-president Yves Leterme: Ik heb niet gezegd dat die campagne alleen in het buitenland loopt.

De heer Stefaan Sintobin: Wat u er ook van moge vinden, als ik te voet naar het Centraal Station ga, dan stoort het me enorm dat een van de etalages van VLAM versierd is als een soort Belgische poppenkast, met vlag en al. Dat lijkt me ook wat in tegenspraak met wat u schrijft in uw beleidsnota.

U stelde daarnet dat u geen zeggenschap hebt over de promotie van Vlaamse producten. Op bladzijde 20 van uw beleidsnota lees ik echter: 'De Vlaamse land- en tuinbouw moet zich toeleggen op kwaliteitsproducten en daarbij het accent leggen op het Vlaamse karakter. De Vlaamse overheid zal alle kansen op dat vlak stimuleren.'

U stelde ook dat u niet wilt optreden inzake de promotie door VLAM van bepaalde producten. Op bladzijde 40 lees ik echter: 'De Vlaamse overheid beschikt over een professioneel en door het bedrijfsleven gewaardeerd uitvoeringsinstrument om het marketingbeleid vorm te geven en te implementeren.' Verderop lees ik: 'Voor het valoriseren van het Vlaamse kwaliteitsbeleid kan het wenselijk zijn een generieke promotie voor eigen Vlaamse kwaliteitsproducten te voeren, en dit mogelijk door een geïntegreerde aanpak. Er zal worden

onderzocht welke campagnes hiervoor het meest geschikt zijn.'

Dat lijkt me in tegenspraak met uw verklaring dat de overheid niet kan wegen op beslissingen inzake de promotie van bepaalde producten.

Minister-president Yves Leterme: Nogmaals, tot nu toe heb ik geen been om op te staan, gezien de huidige bestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en VLAM. Ik kan dat dus niet afdwingen, maar ik herhaal dat er zal worden onderhandeld over een nieuwe beheersovereenkomst, in het kader van de overgang van VLAM naar een EVA, en dat dit perspectieven biedt. Ik zal u op de hoogte houden van het verloop en de besluiten van deze gesprekken.

De heer Stefaan Sintobin: Ik wou u alleen maar herinneren aan wat er in uw beleidsnota staat.

Minister-president Yves Leterme: Veel dank daarvoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.28 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

